

فساد پدیده شوم و لکه بدنامی است که متأسفانه در این اواخر در اغلب نهادهای دولتی و خصوصی رخنه کرده است، برای مهار آن لازم است از قاطعیت استفاده نموده و چتر سیاه آن را که بسان موریانه در حال خزیدن است از قلمرو خویش هرچه زودتر دور سازیم.

سر خط عناوین

تأمین صلح ضرورت مبرم؛ اما مذاکرات ناقص دوحه، نیاز به تجدید نظر دارد

دوکتور محمد حسین جعفری: دکابل پوهنتون پر محصلانو تروریستی برید یو دیر زشت...

ارزش علم در تحول زندگی انسان

چالش های محیط زیستی را جدی بگیرد

رئیس جمهور

صفحه ۲

در صلح بازنده و در جنگ برنده وجود ندارد

دکتر عبدالله عبدالله رئیس شورای عالی مصالحه ملی، شام روز پنجشنبه جهت اشتراک در نهمین دور گفتگوی امنیتی هرات و تبادل نظر در باره صلح با مردم هرات به آن ولایت رفت.

در نشست مقدماتی که از سوی مقام ولایت و مردم هرات برگزار شده بود، عبدالوحد قتالی والی ولایت هرات به نمایندگی از هراتیان تشریف آوری رئیس شورای عالی مصالحه ملی و هیئت همراه ایشان را در این ولایت خوش آمدید گفت. والی هرات گفت که مردم ما امیدوار شده اند که روند گفتگوهای صلح به رهبری مدیران شما به پروزی برسد. آنچه که خواست جمعی ما را تشکیل می دهد. دکتر عبدالله عبدالله رئیس شورای عالی مصالحه ملی، در این برنامه ضمن قدردانی و تشکر از پذیرایی گرم مردم ولایت هرات گفت: خرسندم که فرصت فراهم شده است تا در خدمت شما باشم و در باره مهم ترین مسأله ملی یعنی صلح تبادل نظر کنیم.

رئیس شورای عالی مصالحه ملی افزود: خواست اکثریت مردم افغانستان تأمین صلح، ختم خشونت ها و پایان جنگ است. شاید برای مردم پرسش خلق شده باشد در حالی که هیئت جمهوری اسلامی افغانستان با طالبان در حال مذاکره است، چرا جنگ ها افزایش یافته است؟ باور ما این است که در صلح سراسری هیچ بازنده و در جنگ هیچ برنده وجود ندارد. اگر طرف مقابل این نیت ما را درک نکند و فکر کند از راه دیگری می تواند امتیاز بگیرد، اشتباه محاسباتی است. دکتر عبدالله عبدالله گفت که اجماع ملی، منطقه ای و جهانی در باره صلح افغانستان وجود دارد و همه به کاهش خشونت ها و ختم جنگ تأکید دارند. فرصت بسیار استثنایی فراهم شده است که به درد و رنج چهل ساله مردم افغانستان پایان بخشیده شود و باید طالبان این موضوع را نیز درک کنند. رئیس شورای عالی مصالحه ملی به مردم هرات اطمینان داد که به هیئت گفتگو کننده افغانستان گفته شده است که نمایندگی شایسته و بایسته از همه یی اقشار جامعه بکنند.

علمای دین، سیاست گران، بانوان و جوانان در ترکیب هیئت حضور دارند و پاسدار ارزش های ملی و مردمی این جامعه هستند. دکتر عبدالله عبدالله خطاب به مردم هرات گفت که من تعلق خاطر ویژه ای به هرات و هراتیان دارم. هرات نمادی از فرهنگ ولایت کشور ما است. آمده ایم تا دیدگاه و خواست های شما را بشنویم تا به روند صلح کمک کند. اطمینان می دهیم که جمهوری اسلامی افغانستان متحدانه به سوی گفتگوهای صلح رفته است و این اتحاد پابرجا می ماند. سهیم ساختن دیدگاه های شما در این روند برای ما قوت می بخشد.

تفکر افراطی طالبان نمی تواند از دیدگاه اعتدالی و خردگرای امام ابوحنیفه (رح) نمایندگی کند

استاد دانش:

استاد سرور دانش معاون دوم رئیس جمهور، در کنفرانس «امام ابوحنیفه (رح) از دیدگاه اندیشمندان تشیع» گفت که امام ابوحنیفه (رح) از لحاظ سیاسی مرد مبارز، عدالتخواه و منتقد نظام های استبدادی زمان بود که به خاطر مخالفت با حاکمان جابر و حمایت از حرکت های انقلابی و عدالتخواهانه علویان، زندانی شد و بر اثر شکنجه جان باخت. استاد دانش با اشاره به وسعت نظر و دیدگاه خردگرایی امام ابوحنیفه (رح) گفت که گروه های افراطی مانند طالبان هرگز نمی توانند ادعای پیروی از مکتب اعتدالگرای امام ابوحنیفه (رح) را داشته باشند. وی تأکید کرد که بررسی سیره و سنت سیاسی و علمی امام ابوحنیفه (رح) نشان می دهد که تفکر طالبانی در مغایرت تمام با دیدگاه و مکتب فقهی و حقوقی امام ابوحنیفه (رح) است و به هیچ وجه نمی تواند از مکتب اعتدالگرای او نمایندگی کند.

صفحه ۲

تدویر جلسه شورای عالی رسانه ها

به ریاست محمد طاهر زهیر سرپرست و نامزد وزیر وزارت اطلاعات و فرهنگ نشست شورای عالی رسانه ها برگزار شد.

در این نشست روی بیست و یک مورد نظریات کانسرسیون رسانه های آزاد که اخیراً به وزارت اطلاعات و فرهنگ ارسال شده است صحبت و فیصله شد تا در جلسه بعدی مورد بحث و تبادل نظر اعضای شورای عالی رسانه ها قرار گیرد. همچنان در این نشست سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ در صحبت هایش بر تصویب هرچه زودتر مسوده پالیسی رسانه های همگانی تأکید کرد.

صحبت مشاور امنیت ملی با نماینده خاص اتحادیه اروپا

دکتر حمدالله محب مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان با رونالد کویا نماینده خاص اتحادیه اروپا برای افغانستان صحبت تلفونی کرد. دو طرف روی پیشرفت روند صلح، امنیت، تلاش های منطقی برای آتش بس و تلاش های جهانی برای آماده ساختن شرایط صلح بحث و تبادل نظر کردند. دکتر محب از نقش مثبت اتحادیه اروپا در گفتگوهای صلح افغانستان نیز قدردانی کرد.

ما خواهان همکاری قطر که میزبان پروسه است، صلح می باشیم

رئیس جمهور غنی و امیر قطر در خصوص پروسه صلح و همکاری ها میان دو کشور، صحبت تلفونی کردند

محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان ظهر دیروز طی یک تماس تلفونی با شیخ تمیم بن حمد الثاني امیر قطر در مورد پروسه صلح افغانستان و گسترش همکاری های تجاری و اقتصادی میان دو کشور، بحث و تبادل نظر نمودند. در این مکالمه تلفونی سران دو کشور گفتند که در روشنائی صحبت های انجام شده در ملاقات

اخیر شان در دوحه پایتخت قطر، ادارات مربوطه دو کشور مسوده تقاضا نامه کمیته تخنیک افغانستان و قطر را در راستای توسعه بیشتر روابط تجاری و اقتصادی، ترتیب نمایند.

رئیس جمهور غنی ضمن شریک سازی نگرانی های خویش در خصوص افزایش خشونت ها، گفت: ما امیدوار بودیم که خشونت ها کاهش یابد، اما متأسفانه افزایش یافته است. ما خواهان همکاری قطر که میزبان پروسه صلح است در این زمینه می باشیم.

در مقابل امیر قطر شیخ تمیم بن حمد الثاني، حملات تروریستی در کابل، هلمند و سایر شهرهای کشور به شمول حمله تروریستی بالای پوهنتون کابل را محکوم کرده، گفت که ما احساسات حکومت و مردم افغانستان را کاملاً درک می کنیم و در این راستا به اندازه توان خویش از هیچگونه همکاری دریغ نخواهیم کرد.

در این صحبت تلفونی، سران دو کشور موافقت کردند که این گونه تماس ها در آینده جریان داشته باشد.

تفکر افراطی طالبان نمی تواند...

فقه امام ابوحنیفه (رح) را فقه کاملاً پویا، زنده و همراه با مقتضیات زمان عنوان کرد و گفت که ضرورت اساسی وجود دارد که علمای تشیع و تسنن امام ابوحنیفه (رح) را از نو بشناسند و دیدگاه اصیل و حیات بخش او را از نو به مردم بشناسانند. استاد دانش در بخشی از سخنانش گفت که ایجاد تقریب میان پیروان راستین فقه حنفی و جعفری بی مفهوم است و حقیقت اینست که تقریب میان این دو مکتب وجود داشته است و حوادث و غرض های سیاسی حاکمان مستبد در تاریخ و گروه های افراطی در زمان ما باعث تفرقه شده است. معاون دوم رئیس جمهور، افراط گرایی و تروریسم را دشمن مشترک پیروان مذاهب حنفی و جعفری خواند و تأکید کرد که گروه های افراطی و تروریستی نشان دادند که در راه دستیابی به اهداف شوم و غیر انسانی خود هرگز قوم، سمت و مذهب نمی شناسند و همه را به خاک و خون می کشانند. استاد دانش وحدت و همدلی میان پیروان مذاهب در افغانستان نسبت به کشورهای جهان اسلام بی مانند و یک نمونه عالی خواند و از علمای کشور خواست که برای نشر اندیشه های ناب و حیات بخش و تبیین روابط نیک و عمیق پیشوایان دو مذهب حنفی و جعفری بیش از گذشته تلاش کنند.

در کنفرانس «امام ابوحنیفه (رح) از دیدگاه اندیشمندان تشیع» که با حضور علما، شخصیت های ملی و سیاسی، مقامات حکومتی، فرهنگیان و رسانه ها، از جانب دارالمعارف اهلبیت و دیگر

استاد دانش افزود که تاریخ گواهی می دهد که میان امام ابوحنیفه (رح) و پیشوایان مذهبی شیعیان و نوادگان پیامبر اسلام، از لحاظ عقیدتی و سیاسی آن گونه محبت و روابط عمیق و ناگسسته وجود داشته است که امام ابوحنیفه (رح) حتی به خاطر حمایت از آنان، هرگونه اتهام، آزار و اذیت و زندانی شدن را پذیرفت ولی زیر بار حکومت جبار زمان خودش نرفت. استاد دانش با اشاره به همین سیره و روحیه امام ابوحنیفه گفت اگر او امروز زنده می بود چگونه اجازه می داد که گروه های افراطی چون طالبان به نام او از پذیرش فقه جعفری در کنار فقه حنفی در افغانستان انکار کند.

استاد دانش با اشاره به منابع تاریخی و علمی بیان داشت که امام ابوحنیفه با توجه به نوع نظام سیاسی زمانه اش، معتقد بود که خلیفه باید به صورت آزادانه از طریق شورا و با رضایت کامل مردم تعیین شود و اگر از راه زور خلافت و حکمروایی او بر مردم تحمیل شود به هیچ وجه مشروعیت ندارد. معاون دوم رئیس جمهور گفت که امام ابوحنیفه (رح) در طول حیات علمی و سیاسی خود به اهلبیت پیامبر و علویان ارتباط و احترام عمیق داشت و همین امر باعث خشم حاکمان و تندروران آن روزگار بر وی گردید. استاد دانش با اشاره به تحولات تاریخی زمانه و روزگار امام ابوحنیفه (رح) خاطر نشان ساخت که وی از تمام حرکت های عدالتخواهانه علویان در روزگار خودش هم از لحاظ عقیدتی و هم مالی حمایت همه جانبه کرده است. معاون دوم رئیس جمهور

در کمیسیون تدارکات ملی ...

نظام تدارکات (۱۴۰۰-۱۴۰۵) که بالای مدرنیزه سازی و تحکیم روند اصلاحات متمرکز می باشد و همچنان پیشرفت ها در عرصه انکشاف سیستم تدارکات الکترونیکی و باز افغانستان به خصوص تطبیق سیستم داوطلبی الکترونیکی از جانب رئیس عمومی اداره تدارکات ملی ارائه گردید. رئیس عمومی اداره تدارکات ملی همچنان در رابطه به پاسخگویی و حسابدهی این اداره به کمیسیون های ولسی جرگه و نماینده های مردم به شورای ملی معلومات داده و اظهار داشت اکنون نماینده های مردم می توانند با استفاده از مادل های معلوماتی سیستم تدارکات الکترونیکی پیشرفت های مراحل تدارکاتی پروژه ها را تعقیب نمایند. متعاقباً طرح مدیریت

تدارکات و لوژیستیک وزارت های دفاع ملی و امور داخله که به اساس نتایج مباحث کنفرانس تقویت سکتور امنیتی تسوید گردیده است به کمیسیون ارائه شد. رئیس جمهوری اسلامی افغانستان ضمن ابراز امتنان از ارائه پزنتیشن ها و طرح ها در زمینه ایجاد کادر تدارکات تأکید نمود تا در حصه تصدیق مسلکی کارکنان تدارکاتی توجه جدی صورت گیرد. در قسمت طرح مدیریت تدارکات و لوژیستیک وزارت های دفاع ملی و امور داخله، رئیس جمهور هدایت داد که اعضای کمیسیون نظریات شانرا بگونه تحریری شریک سازند و همچنان طرح متذکره در یک جلسه مشخص کابینه جمهوری اسلامی افغانستان با اشتراک وزارت ها و ادارات ذیدخل ارائه گردد تا

سخن انبیس

مبارزه با فساد نیاز زمان

افغانستان از جمله کشورهایی است که در کنار صدماتی که از جنگ های دامنه دار و طولانی بیش از چهار دهه را در بر می گیرد متحمل گردیده است، از وجود فساد نیز در لایه های مختلف دولت و جامعه رنج می برد و این فساد به حدی در بخش های اداری، حکومتی و سکتور خصوصی ریشه دارد که مبارزه با آن شاید کار آسانی نباشد.

هرچند با تحولات جدید در افغانستان و حمایت جامعه جهانی برای بازسازی مخروبه های باقی مانده از جنگ در این کشور منوط و مشروط به مبارزه قاطع دولت این کشور در راستای مهار فساد بوده و اکنون نیز هست، اما طوری که دیده می شود، با وجود تلاش های متداوم، هنوز حکومت نتوانسته است در این زمینه توفیق لازم حاصل کند.

حال سوالی که در برابر همگان قرار می گیرد این است که چرا فساد در افغانستان با آنکه یک کشور اسلامی است تا این حد ریشه دار شده است که نهاد های مبارزه با فساد در برابر آن ابراز ناتوانی می نمایند. باید گفت که پاسخ روشن است و آن اینکه پدیده فساد در افغانستان ابعاد گسترده درونی و بیرونی دارد، بررسی همه ابعاد آن چه در سطح داخل و چه در سطح خارجی آن از حوصله این مقال بیرون است؛ اما آنچه که می تواند در برابر این پدیده شوم و بدنام ایستادگی نماید، تعهد و تخصص در کارگزاران نهادهای دولتی و خصوصی است. هرگاه مسئولان و دست اندرکاران امور، خود از تعهد در برابر خدا و مردم و از تخصص در مسلک و اجرای وظیفه برخوردار باشند، به سادگی می تواند گلیم فساد را از کشور برچید و برعکس تا زمانی که این دو مطمح نظر نباشد، با نوشتن بهترین قوانین در روی کاغذ با استفاده از زور و بستن و زندانی کردن افراد رسیدن به هدف مطلوب محال خواهد بود.

باور ما براین است که برای مبارزه با فساد در افغانستان، در کنار اینکه قوانین سختگیرانه توشیح و نافذ گردد، آگاهی دهی از اثرات و پیامدهای شوم دنیوی و اخروی آن برای تمام شهروندان به ویژه کارگزاران نهادهای دولتی و خصوصی با شیوه ممکن خصوصاً از طریق علمای دینی و اصحاب رسانه ها روی دست گرفته شود؛ زیرا اکثر کسانی که دست به فساد آتیم فساد اداری می زنند، از پیامدها و فرجام بد آن آگاهی ندارند و گمان می کنند که در صورت ضرورت می توانند به هر کاری دست یازند. در حالی که در آموزه های اسلامی اقدام به هر عملی که نقض کننده حقوق دیگران باشد، منع قرار داده شده و مرتکب آن به مجازات دنیوی و اخروی هشدار داده شده است.

باید گفت مبارزه با فساد از اولویت های حکومت در سالیان پسین بوده و نگرانی های مردم و نهادهای حامی افغانستان در این زمینه را به خوبی درک می کند، از همین رو اخیراً رئیس جمهوری اسلامی افغانستان هنگام سخنرانی در ششمین کنفرانس سالانه اتحادیه اروپا صحبت می کرد، از ایجاد کمیسیون مبارزه با فساد خبر داده گفت: خرسندم ایجاد کمیسیون مبارزه با فساد را که در ترکیب آن پنج عضو (سه مرد و دو زن) قرار دارد، اعلام می کنم. تمام منابع و اختیارات مورد ضرورت به این کمیسیون انتقال خواهد شد و امیدوارم که منحصی ساختار فعال در راستای مبارزه با فساد، عمل کند و این کمیسیون در اجراءات خویش به مردم، پارلمان و حکومت پاسخگو خواهد بود.

وی افزود که استراتژی مبارزه با فساد براساس مشورت های لازم ضرورت به انکشاف بیشتر دارد و گفتگوها با کمک کننده ها و درس هایی که در این زمینه فرا گرفته شده است، نیز مهم می باشد. باید موانع فرا راه مبارزه با فساد دور شود و بالای ظرفیت سازی سرمایه گذاری صورت گیرد.

در این کنفرانس، رئیس گروپ مشترک سفارتی مبارزه علیه فساد گفت: از مبارزه حکومت افغانستان برضد فساد استقبال می کنیم و در این راستا، تعهد همکاری های دوامدار خویش را تجدید می نماییم. وی افزود که به خاطر حکومت داری خوب، مردم سالاری، ملت سازی، مارکیت و آینده سازی و باور مردم بر حکومت و جمهوریت، نیاز به مبارزه جدی علیه فساد است و حکومت باید برای مبارزه علیه فساد، استراتژی درازمدت را با جدیت تطبیق نماید.

در فرجام یکباردیگر تأکید می نماییم که مبارزه با فساد از نیازمندی های زمان است، و ما باید بیش از هر وقت دیگر به این پدیده شوم که جز بدنامی پیامد دیگری ندارد، با قاطعیت عمل نموده و برای مهار آن از هر وسیله ممکن استفاده نماییم.

نهادهای همکار با هماهنگی وزارت ارشاد، حج و اوقاف در تالار هتل انترکانتیننتال کابل برگزار شد جمعی از شخصیت های علمی و سیاسی دیگر نیز صحبت کردند.

آیت الله العظمی واعظ زاده بهسودی و حجت الاسلام استاد محمد اکبری معاون شورای علمای شیعه نیز در این کنفرانس سخنرانی کردند و هر یک به تبیین ابعاد شخصیتی، علمی، سیاسی و ارتباط عمیق امام ابوحنیفه (رح) با نوادگان پیامبر اسلام و پیشوایان دیگر مذاهب فقهی پرداختند و حمایت او را از نهضت های انقلابی و عدالتخواهانه علویان در برابر حاکمان مستبد زمانش ستودند و روحیه تسامح و اعتدالگرایی او را یک نمونه نیک و رهگشا برای جامعه امروز افغانستان مطرح کردند. محمد قاسم حلیمی وزیر وزارت ارشاد حج و اوقاف نیز در سخنرانی خود برگزاری همایش های علمی را برای ایجاد تقریب مذاهب در افغانستان یک کار مؤثر و ضروری خواند و اعلام کرد که به زودی همایش علمی برای نیکو داشت از پیشوایان مذهب جعفری نیز برگزار خواهد شد.

همچنین دکتر عبدالقیوم سجادی، دکتر محمد شفق خواتی، مولوی خالقداد عضو شورای سراسری علمای افغانستان، دکتر محمد یوسف نیازی وزیر پیشین وزارت ارشاد، حج و اوقاف و کمیل میرشاد بیک رئیس انستیتوت صلح، رسانه و حکومتداری خوب نیز در مورد شخصیت علمی و سیاسی امام ابوحنیفه (رح) به سخن پرداختند و راه های اساسی را برای بازخوانی فقه پویا و گسترده امام ابوحنیفه (رح) و تقویت دیدگاه و منش خردگرا

بالای آن فیصله صورت گیرد.

در رابطه به انکشاف سیستم تدارکات الکترونیکی رئیس جمهور تأکید ورزید تا در راستای تطبیق این سیستم ها توجه لازم صورت گیرد زیرا آینده مرادوات اقتصادی کشور بر تحقق دیدگاه دیجیتال سازی استوار می باشد. پس از آن شماری موارد مربوط به اداره تنظیم امور آب و اداره ملی احصائیه و معلومات نیز مورد بحث کمیسیون قرار گرفت و در زمینه هدایات مشخص صادر شد. کمیسیون تدارکات ملی در زمینه پروژه حفظ مراقبت سیستم تذکره الکترونیکی هدایت داد تا اداره ملی احصائیه و معلومات طرح جامع جهت پایداری حفظ و مراقبت این سیستم از طریق ظرفیت های داخلی را ترتیب و در یکی از جلسات آینده کمیسیون ارائه نماید.

تأمین صلح ضرورت مبرم؛ اما مذاکرات دوحه، نیاز به تجدید نظر دارد

جاوید روستاپور

د امریکاله نوی حکومت څخه د افغانانو غوښتنې

ش، شاهین

د امریکا متحدو ایالتونو دولسمشریزو ټاکنو شمیرنې ثابته کړه چې جو بایدن دا ټاکنې کتلې دی په دې موخه افغان حکومت هم د نړۍ د نورو حکومتونو په څیر په ولسمشریزو ټاکنو کې د امریکا د متحدو ایالتونو دیموکرات کونډ کاندید جو بایدن ته د سترې او تاریخي بریا مبارکي ورکړېده، لکه څنکه چې د ډله ییزو څیړندویو سرچینو په حواله داسې ویل شوی دی: «د افغانستان داسلامی جمهوریت جمهور رییس محمد اشرف غنی په خپل ټوټیریې لیکلې چې امریکا له افغانستان سره د ترهگری پرضد مبارزه او افغانستان ته دسولې راوستوکې د امریکا مهمه ملګرې ده: (منتخب ولسمشر جو بایدن او مرستیالې کماله هریس ته مبارکي وایم، افغانستان د امریکا له متحدو ایالتونو سره په بیلابیلو کچو د خپلو ستراتیژیکو همکاريو د لاینکنښت د هڅې ددوام غوښتونکی دی، د ترهگری پرضد مبارزه او افغانستان ته دسولې په راتلو کې امریکا زموږ اساسی ملګرې ده، د ترهگری پرضد مبارزه د امریکا په مشرۍ پرمخ ځی او د نړیوالې ټولنې په ملاتړ او دناټو په نږدې همکارۍ ددې پدیدې پرضد دا جګړه روانه ده، همدارنګه د امریکا د پخوانی ولسمشرۍ د ادارې په هڅو د سولې خبرو کومې پایلې نه دی ورکړې، جو بایدن له ترهگری سره د مبارزې په برخه کې تجربه لری، هغه د پخوانی ولسمشر بارک اوباما لومړی مرستیال و، هغه ته دافغانستان حالت تر ولسمشر ټرمپ او دهغه له همکارانو ښه مالوم دی، دا حالت باید کابو کړای شی، امریکا چې د افغانستان ستراتیژیکه دفاعی او امنیتي ملګرې ده او په بیلابیلو برخوکې له افغانستان سره همکاري کوی نو افغان حکومت او ولس د امریکا له نوې ادارې او نوی حکومت څخه په دې برخو کې د لازياتي همکاري غوښتونکی دی، ځکه ترهگری لا نه ده خپل شوې او گواښ یې هم افغانستان او هم د امریکا په شمول ټولې نړۍ ته متوجه دی، نو باید دا گواښ په عاقلانه او ماهرانه توګه له منځه یووړل شی.»

همداشان «د افغان ولسمشر دویم مرستیال هم د جو بایدن په مشرۍ د امریکا د نوې جوړیدونکی حکومت څخه غوښتنه کړې چې طالبانو سره پر پریکړو او سولې بهیر باندې بیا کتنه او ارزونه وکړی او د افغانانو ترمنځ خبرې دې ژر پیل شی، د نوموړی په وینا سره له دې چې قطر کې نږدې دوه میاشتې وړاندې د سولې خبرې پیل شوی، خو دغو خبرو کې هیڅ پرمختګ نه دی شوی، او په قطر کې دسولې مذاکراتو د خنډیدو اصلی لامل طالبان دی، ځکه په خپل دریځ کې نرمښت نه ښی، دافغانستان حکومت د طالب بندیانو د خلاصون له امله تر نیوکو لاندې دی، ځکه چې ډیری خوشې شوی طالب جګړه ماران بیرته د جګړې ډګرته ستانه شوی دی، افغان حکومت څو ځلې دسولې د مذاکراتو په برخه کې خپل حسن نیت وښوده، طالب بندیان یې ازاد کړل، خو هغوی د خپلو ژمنو خلاف جګړه او تاوتریخوالی زیات کړی او دسولې په خبرو کې یې خنډ راوستی دی.»

البته ددې ټکی یادونه هم اړینه ده چې د امریکا نوی حکومت باید د افغانستان او سیمې د امنیت او ثبات لپاره غوره پالیسی جوړې او نوې اداره یې په خپل وخت عملی کړی

روزنامه ملی انیس • شنبه ۲۴ عقرب ۱۳۹۹ • ۲۸ ربیع الاول ۱۴۴۲ • ۱۴ نومبر ۲۰۲۰

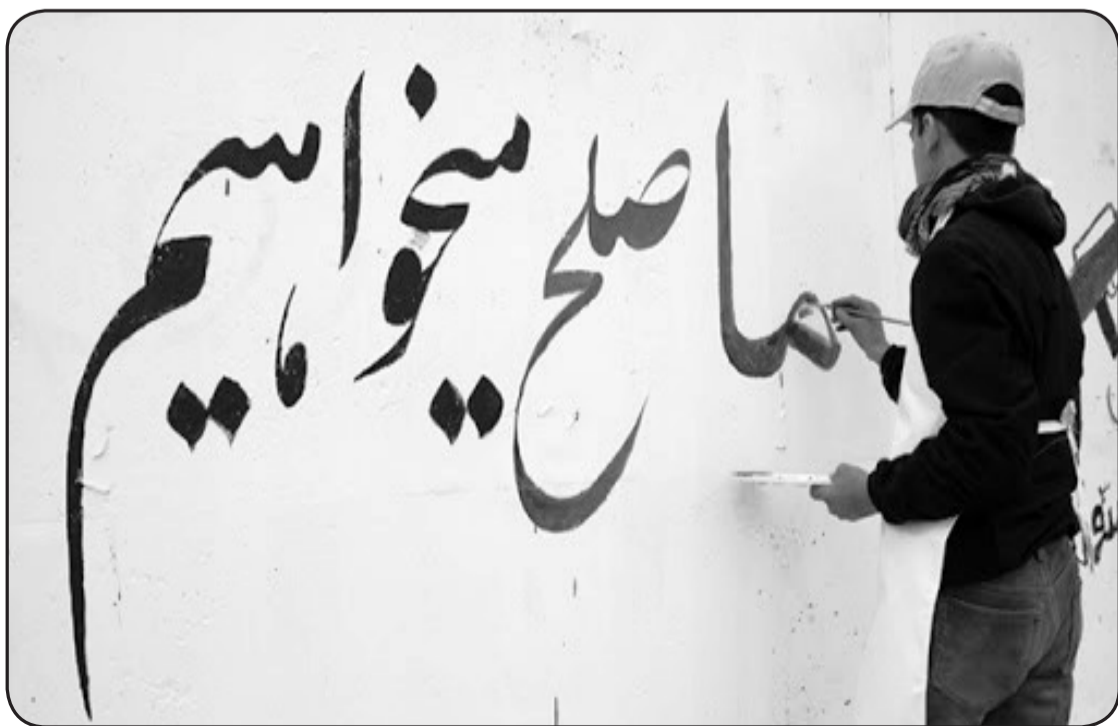
آغاز مذاکرات بین الافغانی خشونت‌ها را کاهش می‌دهند، چنین نشد و برعکس خشونت‌ها در برابر نیروهای امنیتی و مردم افغانستان افزایش یافت که بر بنیاد آماری که وزارت امور داخله به رسانه‌ها ارائه کرده؛ «تا پنج‌روز پس از مذاکرات دوحه، گروه طالبان در مناطق مختلف کشور، ۱۹۵۹ حملات، ۸۶۳ غیر نظامی کشته و زخمی شده‌اند.» این در حالیست که این گزارش حدود دوهفته پیش بود، در دوهفته پسین ده‌ها حمله انفجاری و موشکی را طالبان در ولایت‌های کشور به‌شمول حمله بردان‌شگاه کابل انجام دادند که ده‌ها غیر نظامی نیز در این حملات جان باخته و زخمی شدند.

از آنچه طالبان در میدان‌های نبرد انجام می‌دهند تا آنچه نمایندگان این گروه در دوحه ابراز می‌کنند، بسیار روشن است که آن‌ها هیچ باوری به تأمین صلح در کشور، و هیچ صداقتی نیز به گفتگوهای واقع بینانه با طرف‌های افغانی که منجر به ختم جنگ شود ندارند، از همین رو نیاز جدی است که چگونگی روند صلح افغانستان از سوی ایالات متحده امریکا که دخیل در قضایا کلان در افغانستان است بازنگری شود و با طرح جامع و کامل که مبتنی بر واقعیت‌های موجود افغانستان باشد، مذاکرات صلح دولت افغانستان و گروه طالبان از سر گرفته شود، تا منجر به یک صلح واقعی و دایمی که شهروندان افغانستان خواهان آن هستند، گردد.

نکته دیگر که برای مردم قابل قبول نیست و متأسفانه جهان از آن چشم‌پوشی کرده امتیاز دادن به گروه طالبان است؛ جهان به ویژه دونالد ترامپ طالبان را از یک گروه تروریستی و ابزار دست پاکستان که جز ویرانی و کشتار مردم برنامه ندارند، به یک گروه سیاسی تبدیل کرد و برای شان امتیاز داد. طالبان از زمان ایجاد شان تاکنون در افغانستان جنایت‌های

طالبان زمینه را برای گفتگوهای بین‌افغانی فراهم خواهد کرد و از آنچه در اتاق مذاکره با طالبان می‌گذرد، به حکومت افغانستان گزارش می‌دهند، اما واقعیت آن‌گونه نبود، حکومت از همان آغاز مذاکرات به حاشیه کشانده شد و هیچ دخالتی به عنوان طرف اصلی قضیه جنگ و صلح در کشور در روند صلح دوحه نداشت و برخلاف انتظارات خلیل‌زاد، در تبانی با دولت پاکستان به ویژه، باندهای سازمان استخباراتی این کشور (آی اس آی) که حامی و بانی تروریستان طالب و تصمیم گیرندگان اصلی برای طالبان به شمار می‌روند، طرح خود را داشت در دوحه عملی می‌کرد و در نهایت مشخص شد که هیئت مذاکره کننده امریکایی به رهبری خلیل‌زاد، تلاش کرده که به طالبان امتیازهای قابل شکر شود که برای شهروندان و حکومت افغانستان قابل قبول نیست.

با وجود این که بی‌باورها نسبت به صداقت طالبان به روند صلح بسیار مشخص بود و این را حتا امریکایی‌ها می‌دانستند که طالبان به تأمین صلح و مذاکرات صادقانه با طرف‌های افغانی که شامل دولت و احزاب و جریان‌های سیاسی می‌شود وارد مذاکرات صلح نخواهد شد و تنها فرصت کشی می‌کنند، اما دولت افغانستان حتا برخلاف خواست شهروندان کشور، ریسک کلان پذیرفت و بیشتر از پنج‌هزار زندانی طالبان که اکثرشان در کشتار مردم دست داشتند را به حسن نیت از زندان‌ها رها کرد. این کار حکومت شهامت کلان محسوب می‌شود، هر چند رئیس جمهور غنی، با این کار بار ملامتی مردم را کشید و انتقادهای جدی شهروندان را پذیرفت، اما تأکید بر این داشت که اگر قرار است صلح در کشور تأمین شود، این کار را می‌کند، چون تروریستان طالب همه روزه از مردم قربانی می‌گیرند و یکی از خواست‌های شان برای آغاز مذاکرات با دولت رهایی زندانیان شان بود، ولی با آن‌که تعهد سپرده بودند که پس از رهایی زندانیان و

شهر وند مسوول

فضل الرحمن اوریا: تاکنون مذاکرات بین افغانی نتایج ملموس در قبال نداشته است

خواجه نصیر احمد صدیقی

حدود دو ماه می شود که مذاکرات بین افغانی میان تیم های مذاکره کننده دولت افغانستان و طالبان در شهردوحه پایتخت کشور قطر آغاز شد و فعلاً این مذاکرات میان هر دو طرف ادامه دارد خبرنگار روزنامه ملی انیس صحبتی را با چند تن از صاحب نظران در مورد طولانی شدن این مذاکرات انجام داده که نشر می گردد

بشیر احمد بیژن تحلیلگر مسایل سیاسی در باره تاخیر نتایج مذاکرات بین افغانی قطر گفت: از ابتدا در مذاکرات بین افغانی میان تیم های مذاکره کننده دولت و طالبان در قطر شک و تردید جدی وجود داشت و در این مذاکرات بیشتر زوایای تاریک در برخورد حکومت، امریکا و نمایندگان طالبان نمایان بوده است.

بنابراین از آغاز این مذاکرات پیشبینی نیز وجود داشت که در این مذاکرات مراد و آرزوی مردم افغانستان که همانا صلح دائمی در کشور است، حاصل نخواهد شد. از این که پروسه صلح افغانستان

یک بحث ملی است اما دلایلی وجود دارد که این موضوع در سطح کشورهای منطقه و فرا منطقه مرتبط بوده می تواند چون در چهل سال جنگ افغانستان به نحوی کشورهای منطقه و جهان بگونه مستقیم و غیر مستقیم دخیل بودند باید تمام کشور های ذیدخیل به خصوص کشور های

مطرح در منطقه و فرا منطقه در مذاکرات صلح قطر به عنوان ناظر و سخنران حضور می داشتند اما امریکا این روند را در انحصار خود گرفت و میان کشور های جهان به ویژه منطقه اعتماد سازی نکرد تا حمایت آنها را در روند صلح افغانستان جلب کند.

بنابراین حساسیت های منطقی بیشتر تحریک شد و کشور های منطقه به دلیل دور ماندن شان در مذاکرات صلح قطر دچار تردید و نگرانی شدند از این رو، نقد و اعتراض آنها کماکان بر پروسه مذاکرات صلح تأثیر گذار واقع گردید که این چالش یکی از عوامل طولانی شدن مذاکرات کنونی می باشد.

فضل الرحمن اوریا کارشناس مسایل سیاسی می گوید: تقریباً یک و نیم ماه می شود که مذاکرات بین افغانی میان هیئت های مذاکره کننده دولت و طالبان در شهردوحه ادامه دارد ولی تا اکنون نتایج ملموس نداشته است. عدم انسجام و هماهنگی، رهبریت و مدیریت واحد و نبود برنامه ملی از عواملی است که

مذاکرات بین افغانی قطر را طولانی ساخته است.

وی گفت: بحران انتخابات امریکا، تأثیرات مستقیم بر وضعیت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و به خصوص مذاکرات صلح افغانستان دارد و امکان می رود که مذاکرات را بطی ساخته

و حتی برای مدت کوتاه آنرا متوقف سازد و امیدواریم که به زودی مشکلات ناشی از انتخابات ریاست جمهوری امریکا حل گردد.

الله گل مجاهد نماینده مردم کابل در ولسی جرگه درباره طولانی شدن مذاکرات بین افغانی قطر گفت: حکومت افغانستان در مذاکرات بین افغانی قطر بگونه ضعیف رفتار می کند افرادی که به عنوان اعضای تیم مذاکره کننده دولت افغانستان به قطر رفتند من فکر می کنم که آنها توانایی مذاکرات صلح را ندارند.

مجاهد می گوید: امریکایی هانمی خواهد در افغانستان صلح تأمین گردد و از سوی هم، طالبان به اختیار شان نیستند هرآنچه چیزی که برای شان هدایت داده شود آن را عملی می نمایند و در کل عوامل یاد شده باعث شده تا مذاکرات بین افغانی قطر طولانی شود.

وی از دولت و طالبان می خواهد که باید تیم های مذاکره کننده دولت و طالبان بگونه صادقانه برای صلح افغانستان کارکنند در این صورت مذاکرات بین افغانی قطر نتیجه خواهد داد.

د کابل پوهنتون پر محصلانو تروریستی برید یو ډیر زشت او خلاف عمل دی

اختر محمد اکاخیل

دلرم د میاشتی په دولسمه نیټه د تیری دوشنبی په ورځ د غرمی په یوولس بجو شواخوا د کابل پوهنتون د حقوقو د پوهنځی په محصلانو باندی د دری تنو تروریستانو له خوا وحشیانه برید وشو چی دوه ویشت تنه ځوان محصلان بی شهیدان او ۴۰ تنه بی تیپان کرل ددغه ظلم او تجاوز په اړوند د انیس د ملی ورځپاڼی خبریال له څو تنو هیوادوالو سره په جلا جلا توگه مرکی کړی چی یوه پر بلی پسی خپر پری.

په ثبت او د تل لپاره به پاتی شی او دا تورکی هیڅوک نشی پاکولای زه د یو دینی عالم په توگه د ټولو هغو کورنیو څخه چی اولادونه او عزیزان بی په دغه دوه تروریستی حملوکی شهیدان او تیپان شوی دی تسلیت وایم او شهیدانو ته د لوی خدا(ج) څخه د فردوس جنت او تیپانوته عاجله شفا غواړم.

حمیدالله هوتک د سیاسی چارو شنوونکی د کابل پوهنتون د حملی په اړه وویل: نه حکومت ملامت ده او نه هم طالب ملامت او کنهکار ټول دغه ملت ده د غه بی تفاوته ملت چی هره ورځ بی بچیان وژل کیږی یوه ورځ بی طالب ته ونه ویل چی ولسی د بی کنه انسانانو وینه تویوی یوه ورځ دغه ملت طالب ته ونه ویل چی دغه اعمال دی نه منو ټول چاپلوسی او بوتونه ورته پاکوی دلته چی پدی ځای کی مونږی تاسی ناست او حقایق وایو زموږی او ژوند هم په خطر کی دی خو پر حکومت او طالبانو دواړو باندی انتقاد او غږ کوو

یوازی د اصلاح په خاطر.

حمیدالله هوتک زیاته کړه: طالب چی وایی مونږ د کابل پر پوهنتون حمله نده کړی خو راشه ددی بیکنه محصلانو انتقام ته واخله اصلاحات باید هر څوک له خانه شروع کړی بیا په وطن کی سوله هم راځی امن هم راځی. که چیری مونږ حقایق ونه وایو وجدان ته به خجالت یو باید حقایق ووايو چی ایران او پاکستان زموږ په ملک کی سوله نه غواړی دواړه بی شرمانه لاس وهنه کوی او ددی دواړو گاونډیو ملکونو مداخله د نری ټولو هیوادونو ته او خاصاً امریکا او ناتو ته معلومه ده خو زموږی افغانانو دنده او مسولیت څه ده هغه داده چی له خان ځانی څخه تیر شو د خپلو نیکونو په شان متحد او یو موتی شو او پردیوته د مداخلی حق او اجازه ورنکړو چی زموږ په کورنیو چارو کی مداخله او لاس وهنه وکړی.

روانی جگری په اړه وویل: دافغانستان جگره یوه نیابتی جگره ده زموږ ځینی کاونډی ملکونه او ځینی نور لری هیوادونه د افغانستان د هیواد او د خلکو دښمنان دی خو زموږی افغانانو مسولیت او دنده څه شی ده؟ زموږی مسولیت داده په هر قیمت چی کیږی باید د سولی لپاره کوشش وکړو ترڅو په ملک کی مو سوله راشی ترڅو له دی ناروا، کرغیرنی او ټپل شوی جگری څخه خلاص شو خو یوه ډیر مهمه خبره داده چی مونږی باید له خپلو شخصی، تنظیمی، قومی او سمی کتو څخه تیر شو که تیر نه شو دا جگره به روانه وی او افغانستان به بحران خواته ځی. او هره ورځ به ځوان او تحصیل کرده خلک او ځوانان، استادان او عام وگړی په پوهنتونونو، مسجدونو، تکایاو او حتا په کروندوکی وژل کیږی او طالبان یی مسولیت هم نه اخلی بڼه به داوی چی شریعت خواته لار شو او هغه لاره چی زموږی خوږ او کران پیغمبر(ص) تک لاره وه په هغه باندی مونږی هم روان او عمل پری وکړو.

دوکتور جعفری د افغانستان د سولی په رابطه وویل: حکومت هم سوله غواړی، د حکومت مخالفان هم وایی مونږی سوله غواړو عام ولس چی هره ورځ قربانی ورکوی هغوی وایی مونږی هم سوله غواړو خو زما په نظر د سولی لپاره قوی اراده نشته د افغانستان مظلوم ولس یو شمیر محدودو کسانو یرغمل کړی او په گروگان یی نیولی دی.

په حدود د دوه میاشتو راپدی خوا په قطر کی د سولی خبری روانی دی اما لا تراوسه د سولی پراجندا او طرز العمل دواړه خواوی موافقی ته ندی رسیدلی او دلته په افغانستان کی جگره او وینه تودینه روانه ده هر ورځ د موټر بمب او چسپکی ماینونو او انتحار په واسطه بی گناه ځوانان، ماشومان او بوډاکان وژل کیږی په ډاگه باید ووايم چی د کوټر په کورس او د کابل پوهنتون په دوه جلا جلا بریدونو کی د کوم وزیر، وکیل او لوړپوړی چارواکو زامن او لونی وژل شوی دی نه خیر، د یادو خلکو اولادونه په بهرنیو ملکونو کی لوړی زده کړی کوی تجارت کوی او په عیش او عشرت کی ژوند کوی پدی نیابتی جگره کی که دیکخوا او که هاخوا دواړه خواته د غریبو خلکو زامن مری او شهیدانیږی. باید ووايم چی په کابل پوهنتون ناروا برید یو تورکی ده چی په تاریخ کی

جید عالم دوکتور محمد حسین جعفری د کابل پوهنتون پر محصلانو د تروریستی برید په اړه وویل:

یوه خو دا مسئله ده چی دا وحشیانه برید د کابل پوهنتون پر محصلانو او تنکیو ځوانانو چاکری دا برید باید د حکومت کشفی او امنیتی ارکانونه تثبیت او مستند

بی کړی او په دقیقو اسنادو یی د رسنیو له لاری خلکو ته ورسوی چی دا وحشت چا ترسره کړی. دوه مه خبره داده دغه ناروا عمل چی هر چا ترسره کړی نه دینی نه انسانی او نه هم وجدانی صیغه نلری دا یو زشت او خلاف عمل دی د علم پر ضد عمل دی دا چی هر څوک وواپی چی دا د اسلام له خوا څخه دی په اسلام کی د حلال او د حرام د پاره ملاقات شته کوم عمل چی څوک کوی هغه باید دین یی تایید کړی.

جعفری زیاته کړه: په دوه اوونیو کی په کابل کی دوه خونړی پیښی وشوی یوه په غرب د کابل د کوټر په کورس او بله د کابل په پوهنتون چی دا دواړه عملونه محکوم دی.

خو د حکومت دنده څه شی ده، د امنیتی او کشفی ارکانونو وظیفه څه شی ده، که یو څوک د سیدجمال الدین افغانی آرامگاه ته چی په کابل پوهنتون کی موقعیت لری د زیارت کولو د پاره ورځی پولیس اجازه نه ورکوی همدارنگه د پوهنتون محصلان او یا هم ژورنالیستان چی پوهنتون ته ورځی د هویت د کارت پوښتنه تری کوی او بدنی تالاشی یی هم کوی. دغه دری تنه تروریستان چی له سلاح او مهماتو سره پوهنتون ته ورننوخی امنیتی مسولان چیری وه ولسی ممانعت تری کړی نه دی باید دغه امنیتی موظف کسان دی خواب ورکړی او مسولیت یی په غاړه واخلی. د حکومت دنده خو د ولس او خلکو د خان مال او ناموس څخه دفاع، ساتنه او مسولیت لری.

محمد حسین جعفری د افغانستان د

افراطیت او ترهگری په عملی او تحلیلی انداز کې

لمړی برخه عبدالهادی قريشي

په یو شمیر تحقیقي، استخباراتي حربي کتابونو او سياسي قاموسونو کې افراطیت دیر اوږد تاریخ لري او لیکنی پری شوی دی. دبیلگی په توګه کله چې په ۱۳۷ هجری کې خراسانی پوځی، سیاسی سردار عبدالرحمن، ابو مسلم خراسانی چې دخراسانی څمکی څخه تر (ری) پوری ولاړ او هلته د ابومنصور خلیفه په اسارت دابو حمید مرغابی له لوری ووژل شو، له هماغه نبتی څخه رادیخوا دترهگری نبتی لیک ټاکی، خو مونږ دلته دافراطیت مسئله او دترهگری کرڼې له لنډیز سره له ۱۹۸۰ م کال څخه رادیخوا تر تحلیلی کتبی لاندی نیسو:

افراطیت ته په پښتو ژبه او علمی کردود بنسټ پالنه، بنسټ پال او وحشت زیرونیکی ته ترهګر او وحشت او دار اچونکی ته تره او ترهګر وایی او دیر بد، ناشیولته او تور نوم دی.

چې افراط ته په عمومی، سیاسی او علمی لغتنامی کې (یکسټر او پنګنس) او افراطی او افراطیت ته بنیاد کړایی او یا بنیاد کړه او په قاموس کې رادیکالی ډلی هم وایی. چې په ټولیز ډول دوی ټول ځان له کاری چاری لری، کوم چې ټولنه او افراد یی په جال، چل غم او څپګان کی ساتی او پالی.

شخصی فیکور او کاری میتود: دادلی په ځانګړی ډول له رهبری څخه لاندې سرتیری کسان یی مخ پټی، په روانی ناروغیو اخته، خود خواه، زورمند، چاقو کش یعنی (ریکت) په ناروغی (سپری وژنی) کی اخته او ماهر وی، فردی ژوند او په روانی ناروغیو ژوند او کسان او دشخصی سلیقو له مخی یی ادب، حریص، بد اخلاق او دشخصیت دسجایاو له مخی داجتماع په وړاندی یی خواب او هرڅه په ایډیولوژی پوری اړوند کئی، قانون او اصول نه منی، مطلق العنان یعنی په (ابسولوتیزم) باندی په فردی تفکر او فکری (انارشیزم) ولاړ کاری تحلیل لری، نو ځکه ټوپک غوره کوی او سپری وژنه ... چې دا پخپله لویه بدمرغی ده چې پرانسانی ټولنی ټیل کیږی او تحمیل کیږی او بالاخره دکورنیو او ټولنیز ژوندانه دبربادی، تبهکاری، بیسوادی او مرض لامل کرځی او دا ډیره ستره ستونزه، گواښ او بدمرغی ده.

دبنسټ پالنې (افراطیت) او رادیکال ټوپکمار قوتونو په دریځوالی عملی کې تحلیلی انداز، اوسنی زمانه او دسویل ختیځی آسیا په تیره بیا دافغانستان له پاره گواښ او کاری سیاسی ننګونی یی، له ۱۹۸۰ م کال له نوامبر څخه وروسته کله چې دهغه مهال شوروی اتحاد مشر بریونف دهلی ته سفر وکړ، نو په اسلام آباد کې پرهغه مهال دآی، اس، آی مشر اختر عبدالرحمن و. دی جنرال وپتیل چې بنسټ پالنه نوره هم دننه په افغانستان کی وپالی او روزل شو و ترهګر تر هرنامه لاندی چې وی دخوتو له سیاسی نفوذ څخه په کتی اخیستی سره کابل ته را درستی او دلته سړی وژنه او تخریب (سابوتاژ) وکړی او هم دروانی جګړی درشل او پروپاګندی هم په قوت سره وساتی او (دیماکوژیکه) جګړه جاری وی. دبنسټ پالنې (افراطیت) دساتلو پاللو او دبشری ځواک له پاره یی ۱۱۰۰ مدرسی چې ټولو پوځی جوړښتونه درلودل فعالی کړلی ډیری یی په اکوړه خټک، وزیرستان دکویټی په کردی خټکل او نورو محلاتو کی وی، دهغه مهال مهم او مشهور بنسټ پال او سوال روزونکی هم معلوم وو، چې لاتر اوسه، دآی، اس، آی او پوځی مارشالانو دپوځی استراتیژی پر اساس چې یو غټ فرمول لری هغه دا چې افغان یا کابل باید وسوځی بالاخره په ۱۳۷۲ لمریز کال کی یی بنسکلی کابل لوتی لوتی کړ په کندوالو بدل کړ او په دری ورځو کی ۶۵۰۰۰ تنه په کابل کی شهیدان شول، چې دی ټولو اوبال دافراطیونو او بنسټ پالو لکه حافظ سعید، مولانا قاضی حسین احمد ۱۹۳۸ دجمعیته اسلامی حزب مشر او ددی بله شاخه مولانا سمیع الحق دجمعیته علمای اسلام (یالاجی، یو، پی- اف) مشر، مولانا فضل الرحمن، بی نظیر بوتو، له اسلامی پارټیو څخه پرته نور سیاسی احزاب (ډی، ایم، ال، ان) مشر نوازشریف ۱۹۴۹-۱۹۹۰ یا نصیرالله بابړ په همدی ډول دپوځی برخو مشران لکه مرزا اسلم بیګ ۱۹۳۱-۱۹۹۳ جرنیل پرویز مشرف (۱۹۴۳-۱۹۹۵).

ارزش علم در تحول زندگی انسان

ن- فروتن

علم است. دروس دانشگاهی هرگاه به حل مشکل و کمک به گسترش علمی افراد و جامعه کند، نه تنها علم لایبفغ نیست بلکه علمی اند که در خدمت جامعه و مردم بوده است. کسی که به قصد کمک به مردم و خدمت رسانی به افراد جامعه به تحصیل آن علوم بپردازد، نه تنها پسندیده، بلکه در برخی موارد، بر افراد این تحصیل واجب می شود.

استاد مطهری می گوید: «برای کسی که درست با اسلام و منطق اسلام آشنا باشد جای این احتمال نیست که بگوید نظر اسلام درباره علم منحصرأ علوم دینی است.» چنان که دانشمندی می فرماید: «حکمت گمشده مؤمن است پس آن را به چنگ آورید ولو این که بخواهید از دست مشرکان بگیری.» معنی ندارد که خصوص علوم دینی باشد. منظور از علم، هر علم نافع است. هر علمی که متضمن فایده و اثری باشد و آن فایده و اثر را اسلام به رسمیت بشناسد یعنی آن اثر را اثر خوب و مفید بداند آن علم از نظر اسلام خوب و مورد توصیه و تشویق است. هر علمی که هدفی از اهداف فردی یا اجتماعی اسلام را کمک دهد و ندانستن آن، سبب اخلاق در زندگی مسلمانان شود، آن علم را

های مختلف صورت می گیرد و به طور معمول نیازهای اولیه حیاتی و طبیعی و محسوس جاذبه های بیشتری برای انسان ها دارد. لذا برای فراهم سازی بیشتر آسایش و تسلط بیشتر بر طبیعت، گرایش های مختلف علمی و تخصص های فراوان به وجود آمده است. اما تنها وارستگان و ژرف اندیشان هستند که فراتر از نیازهای اولیه طبیعی و محسوسات به ارتباط نهانی دانش ها و ارتباط جهان هستی با آفریننده آن فکر می کنند و از هدفمندی این همه جنب و جوش ها سخن به میان می آورند. یکی از مهم ترین رسالت های دین ایجاد انگیزه فراطبیعی به علوم و جهت دهی صحیح به تلاش های عالم است. طوری که علاوه بر تأمین نیازهای روزمره زندگی، به هدفمندی و تلاش برای دستیابی به مقصود هستی اقدام کند. ازاین رو در فرهنگ اسلامی تمام دانش های مورد نیاز برای زندگی بشری دارای اهمیت است. توصیه شده به مقدار لازم و نیاز جامعه، مردم برای فراگیری آن ها اقدام کنند و از آن به «واجب کفایی» تعبیر شده است. اما برای همه انسان ها در هر مرتبه علمی که قرار دارند توجه به هدف و هدفمندی جهان و

انسان ها از روزگار کهن و آن زمان که پا به عرصه تاریخ و حیات خود گذاشتند، شروع به آموختن و کشف راز و رمز اطراف خود و انتقال مفاهیم و اطلاعات به منظور بیان دیدگاه و نظریات خود نمودند. انسان ها از همان ابتدای خلقت تا به امروز که از راه های گونه گونه دانش و اطلاعات خود را بدست می آورند بر اهمیت و نقش علم و دانش در زندگی خود پی برده بودند. در ادیان گونه گونه به فراگیری علم و دانش تأکید و توصیه شده است اما هیچ دینی همانند اسلام و به اندازه آن مسلمانان را به آموختن علوم گونه گونه و یاد دادن آن به دیگران به منظور رواج علم و دانش میان مردم تأکید نکرده است. مسلمانان از همان روزگار اولیه به دنبال کسب علم و دانش بودند که این امر از توصیه های قرآن و دین مبین اسلام نشأت می گرفت. قرآن کریم این کتاب آسمانی خود به عنوان اساس علوم اسلامی و اخلاقی جهت هدایت انسان فرستاده شده است. پیامبر اکرم به عنوان اولین معلم و مربی در تاریخ، احکام دین اسلام را به یاران و صحابه خود می آموخت. دین اسلام، دین دانش و آموزش برای زندگی سعادت مندانه دنیوی و اخروی بشر است، اهمیت علم و دانش در اسلام بقدری است که اولین کلمه ای که جبرئیل به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم گفت؛ این بود: «اقرأ» (بخوان). بی گمان ارزش انسان در آموزه های قرآنی به دانش است؛ دانش دارای ارزش است که انسان را به مقام خودش بازگرداند و از مقام هبوط، به عروج رساند و صعود دوباره ای را از خاک به عرش افلاک تا عرش سدره المنتهی آغاز کند. از این روست که قرآن کریم ارزش و اعتبار آدمی را به دانش دانسته است که دانش، توانایی و ظرفیت به همه آن چیزهایی است که خداوند (ج) را به خداوندی متصف ساخته است. آدم با دانش می تواند به کمال مطلق برسد. پیدایش علم و دانش با خلقت انسان برابری می کند و همواره بشر در صدد آن بوده که بفهمد و درک نماید. علم و دانش در زندگی انسان دارای جایگاه ویژه ای است. نقش علم در زندگی انسان این است که راه سعادت، تکامل و راه ساختن را به انسان می آموزد. علم، انسان را توانا می کند که آینده را همان گونه که می خواهد بسازد. علم مانند ابزاری در اختیار خواست انسان قرار می گیرد و طبیعت را آن چنان که انسان بخواهد و فرمان دهد می سازد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم پیروانش را به فراگیری علم و دانش تشویق می کرد. کودکان اصحابش را وادار کرد که سواد بیاموزند. برخی از یارانش را فرمان داد زبان سریانی بیاموزند. این تأکید و تشویق ها در باره علم سبب شد که مسلمانان با همت و سرعت بی نظیری به جستجوی علم در همه جهان پرداختند. آثار علمی را هر کجا یافتند به دست آوردند و ترجمه کردند و خود به تحقیق پرداخته و از این راه علاوه بر این که حلقه ارتباطی شدند میان تمدن های قدیم یونانی، رومی، ایرانی و مصری و هندی ... و تمدن جدید اروپایی، خود یکی از شکوهمندترین تمدن ها و فرهنگ های تاریخ بشریت را آفریدند که به نام تمدن و فرهنگ اسلامی شناخته شده و می شود. امروزه اهمیت علم و دانش بر بشریت مخفی نیست، همه مکاتب بشری و ادیان آسمانی بر کسب علم و دانش تأکید دارند و پیشرفت و ترقی در مسیر علم را افتخار آمیز می شمردند.

بدون تردید دین مبین اسلام بیش از هر دین و آیین دیگری به علم بها داده و انسان ها را به تعلیم و تعلم فراخوانده است. گرایش به یادگیری علوم به انگیزه

ایمان به مبدأ و معاد لازم و «واجب عینی» شمرده شده است. هر علمی که انسان را به دنیاپرستی سوق دهد و هدف نهایی او را تنها وصول به مادیات قرار دهد، چیزی جز ضلالت و گمراهی نیست. در قرآن کریم آمده است: ترجمه «این آخرین حد آگاهی آنها است و خداوند به حال آن که از راه حق گمراه شده آگاه است». علوم طبیعی مختلف نیز می توانند نقش آفرین بوده و موجبات سعادت آدمی را فراهم کند. این در صورتی است که هدف تلقی نشود، بلکه وسیله پیشرفت و رسیدن به کمال باشد. از طرف دیگر علوم دینی نیز اگر طالب آن قصد رسیدن به دنیا را داشته باشد، می تواند موجب بدبختی انسان شود. این نکته را هم باید اضافه کرد که علاوه بر موضوع و هدف، نتیجه و محصول یک علم نیز معیار مناسبی در ارزش گذاری می تواند به شمار آید.

یعنی هر علمی به اندازه معلوم خود ارزش دارد و از سوی دیگر کسب معرفت، جهان بینی و خداشناسی منحصر به یک رشته نیست. شخصی ممکن است از علم کیمیا آن چنان خدا را بشناسد که از مطالعه کتاب های دینی نشناسد، پس آن چه مهم است شناخت کیمیای هستی است. یا این که برخی با فراگیری علم طبی و نظم و ظرافت های غیرقابل باور قلب، چشم و دیگر اعضای بدن به عظمت خالق آن توجه پیدا کند. مسئله خدا باوری تنها یکی از محصولات و نتایج

د امریکاله نوی حکومت...

چې په ټوله کې د ترهگری گواښ له منځه یووړل شی او د ترهگری تر سیوری لاندې د نورو اختلافونو او گواښونو مخنیوی هم وشی.

بنأ په ټوله کې دافغانانو له لورې داغوبسته هم کېږی چې د امریکا نوی حکومت باید په افغانستان کې د جگړې د ختمیدو او دسولې

ټینکنیت لپاره صادقانه همکاری وکړی دا په دې مانا چې طالبان او د دوی ملاتړی دپته اړ کړی چې په افغانستان کې روان جگړه ییز تاوتریخوالی کم او سراسری اوربند ته غاړه کیږدی او په دې

توکه دمرکجی پلاویو ترمنځ د بین الافغانی مذاکراتو پیل ته هم ژر تر ژره زمینه برابره کړی ترڅو د اړوندو لوریو غوښتنې د سیاسی جورجاری په لړکې مطرح وبالاخره بنسټیز حل ته سره راوړسیرې چې له امله یې په

افغانستان کې روانه څلویښت کلنه جگړه پای ته ورسیرې او پرځای یې نیکمرغه او باعزته سوله منځته راشی او په دې ډول افغان جگړه څپلی ولس له جگړه ییزو کشالو څخه د تل لپاره خوندی کړای شی.

تأمین صلح ضرورت مبرم...

بی شمار انجام داده اند؛ هزاران شهروند بی گناه افغانستان را به قتل رسانیده، برطبیعت افغانستان و تاکستان های این سرزمین جفا نموده و حتا تدیس های بودا در بامیان که پنج هزار سال قدامت تاریخی داشتند و معرف تاریخ کهن این کشور بودند را نابود ساختند.

از جانب دیگر این گروه طالبان بودند که زمینه حملات تروریستی بر امریکا را در سال ۲۰۰۱ میلادی برای سازمان تروریستی القاعده نیز فراهم کردند که منجر به کشته شدن بیش از سه هزار تن در امریکا شد. اما دولت ترامپ و تلاش خلیل زاد سبب شد که سردهسته های این گروه تروریستی که باید به عنوان جنایت کاران جنگی محاکمه شوند، برعکس امروز به عنوان دیپلمات ها آزادانه و با احترام به کشورهای مختلف سفر می کنند و برای احیای دوباره امارت شان تلاش می نمایند. و طالبان از یک گروه دهشت افکن به عنوان مخالفان مسلح دولت افغانستان و حتا مقاومت گران

افغانستان در دنیا شناخته می شوند. این در حالیت کمتر کسی هم اکنون هم در افغانستان خواهان بخشش طالبان است، بیشتر شهروندان افغانستان می خواهند طالبان باید به جرم کشتار مردم و ویران کردن کشورشان محاکمه شوند. اما ترامپ از همه این واقعیت ها چشم پوشی کرد و به طالبان امتیاز داد. موضوع دیگر که دولت جدید امریکا به آن توجه کند، این است که طالبان برعکس تعهد خود در توافق صلح با امریکایی ها، نه تنها رابطه شان را با سازمان تروریستی القاعده قطع نکرده اند، بل نسبت به گذشته این رابطه تنگ تر شده که کشته شدن معاون سازمان القاعده در ولایت غزنی، دال بر این مدعاست که این گروه در هماهنگی با افراد القاعده هم اکنون در ولایت های افغانستان حملات شان بر علیه نیروهای دفاعی -امنیتی و مردم ادامه دارد. اما خلیل زاد، طی ماه های گذشته بارها برای طالبان توجیه تراشید و از آن ها

حمایت کرد. حالا در چنین وضعیتی به نظر می رسد که ادامه مذاکرات صلح دوحه بی نتیجه خواهد بود، زیرا خشت نخست تهداب مذاکرات صلح دوحه توسط خلیل زاد کج گذاشته شده و بدون شک اگر به همین متوال، مذاکرات ادامه یابد، نه تنها صلح در افغانستان تأمین نخواهد شد، بل ایالات متحده امریکا نیز در آینده بهای بسیار گران تر از آنچه در یازدهم سپتامبر سال ۲۰۰۱ اتفاق افتاد را خواهد پرداخت.

روز گذشته سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری در سخن رانی که در «کنتانس ملی اطلاع رسانی» در جمع سخن گویان حکومت که از سراسر کشور، در کابل داشت، تأکید کرد که حکومت افغانستان انتظار دارد که رهبری جدید ایالات متحده درباره روند صلح افغانستان را بازنگری نموده و ارزیابی مجدد انجام دهد؛ «تا مشکلاتی که ایجاد شده رفع و همه جوانب مسئولانه تر و مطابق با حقایق عمل کنند.» دولت جدید امریکا به رهبری

جو بایدن باید عملکرد طالبان، پس از توافق صلح این گروه با امریکا را بررسی نماید. بدون شک اگر امریکایی ها درخصوص تعهد شکنی های طالبان بازنگری دقیق کنند، مشخص خواهد شد که طالبان خشونت ها را کاهش ندادند، برعکس تعهدات شان بیشتر زندانیان آزاد شده این گروه دوباره به میدان های جنگ برگشته اند. به اساس معلومات وزارت امور داخله و دفاع ملی، ۷۰ تن از زندانیان طالبان که دوباره به صفوف این گروه برگشته بودند، در جنگ بانبروهای امنیتی کشته شده و شماری دیگرشان نیز دوباره از میدان های جنگ بازداشت شده اند.

مساله دیگری که برای دولت امریکا بسیار حائز اهمیت است، تداوم رابطه طالبان با سازمان تروریستی القاعده است. القاعده که عامل اصلی لشکر کشی امریکا و نزدیک به چهل کشور جهان به افغانستان شد و هدف اصلی حضور نظامی غرب در دو دهه گذشته در افغانستان مبارزه با تروریزم بین المللی در رأس القاعده خوانده می شود.

از طرف دیگر شهروندان افغانستان در حال حاضر نسبت به صداقت امریکایی ها به افغانستان شک دارند، زیرا با وجودی که کابل - واشنگتن پیمان های امنیتی و استراتژیک با هم امضا کرده اند و روابط دو کشور به عنوان دو دولت هم پیمان دارای رابطه استراتژیک استوار است، اما برخورد های دونالد ترامپ رئیس جمهوری امریکا در دو سال گذشته با حکومت افغانستان و جانب های او از گروه طالبان افکار عامه را اینجا خدشه دار ساخته و بی باوری ها نیز در میان مردم به صورت جدی نسبت به صداقت امریکا شکل گرفته و جایگاه ایالات متحده از نظر اخلاقی نیز در میان مردم و سیاسیون افغانستان به شدت آسیب دیده است. از همین رو به نظر می رسد که برای اعتماد سازی دوباره این روابط و همچنان ثابت ساختن به پای بندی به مواد پیمان ها و توافق نامه ها با دولت افغانستان، رهبری دولت جدید امریکا در خصوص توافق نامه صلح با طالبان و همچنان چگونگی روند مذاکرات بین الافغانی دوحه تجدید نظر کند.

اطلاعیه عزیزی بانک

طبق هدایت محضر تاریخی ۱۳۹۹/۰۸/۱۴ ریاست حقوق ولایت کابل بتاسی از قرار قضایی نمبر ۲۹۷ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۹ محکمه محترم ابتدائیه تجارتي ولایت کابل جایداد غیر منقول یکدربند حویلی با اعمار سه طبقه تعمیر پخته کاری زمین نمبر ۲۵۶۷ به مساحت ۴۵۰ متر مربع ملکیت شخصی عبدالولی ولد عبدالحمید دارایی قباله شرعی نمبر ۲۶۱۰/۳۹۴ مورخ ۱۳۸۵/۰۷/۲۵ واقع قسمت ب پروژ خوشحال خان مینه ناحیه پنج شاروالی کابل که در مقابل آخذ قرضه انفرادی عبیدالله ولد محمد داود تحت تضمین عزیزی بانک گذاشته شده بود به داوطلبی انداخته می شود.

بناءً از شرکتهای و اشخاص حقیقی که خواهان خرید جایداد فوق الذکر باشند درخواستی های خویش را از تاریخ نشر اعلان به امریت عمومی حصول قروض عزیزی بانک واقع چهارراهی زنبق سپرده و یا به شماره تلیفون (۰۷۲۹۸۸۸۰۳۴ و ۰۷۲۹۸۸۸۱۵۳) تماس حاصل نموده و بروز معینه جهت اشتراک در جلسه داوطلبی به دفتر مرکزی عزیزی بانک حاضر گردند. شرطنامه را ملاحظه تضمین نقداً اخذ میگردد و همچنان به آگاهی محترم عبدالولی ولد عبدالحمید مالک جایداد نیز ابلاغ میگردد تا در مجلس داوطلبی حاضر باشند در غیر آن جایداد تحت تضمین در غیاب شان بفروش میرسد آنگاه حق شکایت را نخواهند داشت. ۱۹۷۱

افغان اعلانات

ناحیه دوم منطقه بهارستان کوچه مقابل حمام حاجی میر احمد را از طریق رسانه های نوشتاری کثیر الانتشار و تصویری (تلویزیون ملی) وفق احکام محاکم به دست نشر سپارید، تا اشخاص حقیقی و حکمی که مایل به خریداری باشند بعد از تاریخ نشر الی ده یوم در امریت حقوق حوزه دوم واقع شهر نو مقابل ریاست حج و اوقاف مراجعه نموده، عرایض شان را تقدیم و شرطنامه را ملاحظه نمایند به شمول ضیاء الله محکوم علیه که حق اولویت را دارد نیز اطلاع داده می شود که جهت اشتراک در پروسه شرکت نماید در غیر آن پروسه داوطلبی برگزار می شود و آنگاه حق شکایت را نخواهد داشت. ۵۳۱۷

اسامی شرکت نعمت افغان لمتید یک عراده موتر تیوتا کروزا غرغه دار پلایت ۶۹۱۲۴ ش کابل انجن A۱۱۵۴۶۵ و شاسی JT۱۷۲AE۱۰۰۶۴۴۲۲ را بعد از طی مراحل قانونی خرید و فروش بالای اسامی عبدالغفور ولد شیرخان بفروش می رساند. بناءً اشخاص ادارات و موسساتیکه با عراده فوق کدام معامله داشته باشند الی مدت سه یوم به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند. ۵۲۶۶

ترجمه انگلسی تولد کارت به اسم حزب الله ولد گل محمد مفقود گردیده اعتبار ندارد. ۵۳۰۹

((اطلاعیه پشتی بانک))
(به اساس قرار قضائی نمبر (۲۱۱) مورخ ۱۳۹۰/۵/۳۱ محکمه محترم ابتدائیه تجارتي ولایت کابل و محضر تاریخی ۹۹/۰۸/۰۶ هئیت تطبیق یکباب مارکیت مندرج قباله شرعی نمبر ۳۸/۳۷۷ مورخ ۱۳۸۱/۴/۴ ملکیت محترم سید کریم ولد میر غلام سخی واقع پروان سوم که حین اجرای قرضه شرکت واعظی تحت تضمین پشتی بانک قرار داده شده بود محترم حاجی میرویس با ارانیه مبلغ (۱۴۷۰۰۰۰۰۰) افغانی برنده مجلس مزایده اعلان گردید.

اشخاص، شرکتها و موسسات که خواهش خریداری آن را بالاتر از مبلغ فوق الذکر دارند، بعد از نشر اعلان در مدت ۱۰ یوم درخواستهای

خویش را بریاست حقوق ولایت کابل و مدیریت عمومی حصول قروض بانک بسپارند، و به اطلاع مسئولین شرکت واعظی و مالک جایداد فوق الذکر نیز رسانیده می شود تا در مجلس مزایده حاضر گردند). ۵۳۲۱

به اطلاع اسمی قاسم ولد گل محمد ولدیت یار محمد ساکن ولسوالی نصر شاهی تخته پل شوهر سمات زهره بنت محمد رسانیده می شود که هر گاه جهت حل و فصل موضوع نسبتی اش الی مدت ۳۰ روزه دیوان رسیده گی به قضایای احوال شخصیه محکمه استیناف ولایت بلخ حاضر نشود در زمینه شرعاً و قانوناً اجراءات میگردد آنگاه حق شکایت را نخواهد داشت. ۵۳۰۶

اوراق دعوی گلثوم بنت میر احمد ولدیت فتح محمد مسکونه سید آباد مرکز ولایت سر پل علیه شوهرش جواد ولد غلام حسین محل وظیفه ولایت سمنگان و کارمند امنیت ملی ولایت مذکور رسانیده می شود که هراز تاریخ نشر اعلان الی مدت یک ماه به ریاست محکمه ابتدائیه شهری ولایت سر پل دیوان رسیدگی به قضایای مدنی و حقوقی عامه جهت پیشبرد دعوی خویش حاضر نشود، دعوی در غیاب اش فیصله گردیده آنگاه حق شکایت را ندارد. ۵۳۰۵

از اثر عرض و ادعای تفریق به سبب عدم اتفاق عالیه بنت غلام محمد ولد محمود مسکونه قریه یمزک زنده جان هرات علیه شوهرش محمد یونس ولد فضل احمد مقیم کشورایران به اطلاع محمد یونس رسانیده می شود که از تاریخ نشر این اعلان الی مدت یکماه غرض جواب گوی خانمش عالیه به محکمه زنده جان حاضر گردد در صورتیکه طی این مدت به این محکمه حاضر نگردد طبق احکام قانون در غیابش فیصله صورت میگردد آنگاه حق شکایت را ندارد. ۵۳۱۴

ریاست دیوان الف محکمه اختصاصی احوال شخصیه به اطلاع محمد رسول ولد حاجی وزیر سکونت فعلی ولایت بغلان شهر پلخمری میرساند هرگاه از تاریخ نشر اعلان الی مدت یک ماه غرض حل و فصل قضیه نسبتی اش که از عرض خانمش محبوبه بنت عبدالخلیل در این محکمه تحت دوران قرار دارد حاضر محکمه نشود در غیاب وی فیصله صادر میگردد آنگاه حق شکایت را نخواهد داشت. ۵۳۱۵

صلح از دیدگاه مولوی

قسمت نخست

اگر بر این باور باشیم که اخلاق جهانی روی چهار پایه «راستی و راستگویی»، «احترام وعدم خشونت»، «همبستگی و برادری»، «حقوق مساوی» استوار است، با خواندن داستان‌های مولانا در مثنوی درمی‌یابیم که گویی این پیر عارف و فرزانه، قرن‌ها پیش، به همین کار اعتقاد راسخ داشته و اتحاد و آرامش مردم را وابسته به همین ارکان می‌دانسته است.

انسان در جای جای مثنوی به محبت کردن دعوت می‌شود. مولانا محبت را کیمیای گران‌بهایی می‌داند و می‌فرماید:

از محبت تلخ‌ها شیرین شود
از محبت دُردها صافی شود
از محبت مرده زنده می‌کنند
این محبت هم نتیجه دانش است
از محبت مس‌ها ززین شود
از محبت دُردها شافی شود
از محبت شاه بنده می‌کنند

کی گزافه بر چنین تختی نشست؟

مولانا، این سفیر صلح و دوستی، بارها در داستان‌های مثنوی، انسان‌ها را به اتحاد فکری دعوت می‌کند. هر چند همان‌طور که گفته شد هدف او از آوردن بعضی داستان‌ها حرف و پیام دیگر است، اما به طور ضمنی مقصود ظاهری خود را نیز به خواننده منتقل می‌کند.

مولوی معتقد است که اختلاف‌های مردم به علت عدم درک درست از مسایل است و برداشت نادرست آنها از حقایق، دنیا را این چنین به جنگ و دشمنی می‌کشاند.

هم‌چنان که لسان الغیب حافظ نیز می‌فرماید:

جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه
چون ندیدند حقیقت ره افسانه زدند

در نظر مولانا، آنچه موجب رفع این اختلاف‌ها و ایجاد اتحاد و دوستی می‌شود، تمسک به پیشوایی آگاه و دینی الهی است.

مولانا اختلاف دیدگاه‌ها را عامل جدایی و تفرقه می‌داند و می‌فرماید:

از نظر گاه است ای مغز وجود
اختلاف مؤمن و کفر و جهود

او در جای دیگر هم از این رفتن دشمنی‌ها را مستلزم گرویدن به دین و پیروی از دستوره‌های خدا دانسته است:

دو قبیله کاوس و خزرج نام داشت
کینه‌های کهنه شان از مصطفی

اولاً اخوان شدند آن دشمنان
وز دم المؤمنون اخوه به پند

صورت انگورها اخوان بُود
غوره و انگور ضدانند لیک

یک ز دیگر جان خون آشام داشت
محو شد در نور اسلام و صفا

هم چو اعداد عنب در بوستان
در شکستند و تن واحد شدند

چون فشردی شیره واحد شود
چون که غوره پخته شد، شد یار نیک

باید دانست که جنگ، خون‌ریزی، ستم، استضعاف، نابرابری و دشمنی همه ریشه در نادانی دارند.

کسی که از روی نادانی تصور می‌کند که فقط اوست که درست می‌اندیشد و فقط همیشه افکار او صحیح است، نمی‌تواند تضاد بین واقعیت‌ها را درک کند.

اگر ما فقط خود را اسیر تعصب‌های نژادی، مذهبی، ملیتی، حزبی و در یک کلمه خود را اسیر «خودخواهی»‌های خود کنیم و دیگران را نبینیم، مسلماً نمی‌توانیم محیطی را برای تبادل عقاید و دوستی و برادری با دیگران ایجاد کنیم.

پس انسان باید آزاد از همه چیز و همه کس و به دور از علایق شخصی خود با دیگران در ارتباط باشد. و یکی از بهترین راه‌ها برای آزاد شدن از این قید و بندها، عرفان است که به ما بلندنظری و گذشت و ایثار را می‌آموزد. عرفان است که همه چیز دنیا را برای ما آسان می‌کند و به ما می‌آموزد که در برخورد با دیگران باید اول رضایت «خدا» را در نظر بگیریم و بعد به «خود» فکر کنیم.

ادامه دارد

چالش‌های محیط زیستی را جدی بگیرید

حامده صدیقی

کوچه و بازارهای ما انبار از زباله و محل های عام به تشناب های سیار رفع حاجت مبدل گردیده است و بدون در نظر داشت حدیث مبارک که ضرر رسانیدن به خود و دیگران را صراحتاً منع نموده است، به نفع خود ولی به ضرر دیگران بیشتر فکر کرده با استفاده از مواد آلوده کننده، ضرر عظیم را به محیط خدا داد و مردم مظلوم خود رسانیده با قطع درختان و اشجار و عدم توجه به سبزی محیط زیست خویش را ضربه زده خطرات فراوان را متوجه خود، مردم و محیط زیست خود می‌نماییم، جا دارد با توجه به آیات و احادیث قدسی که انسان را از فساد، ایجاد فساد و ویرانی زمین، محیط زیست و طبیعت خدادادی منع کرده و الله (ج) در سوره بقره آیه (۲۰۵) هشدار داده می‌فرماید: ترجمه: وقتی که از پیامبر روی گرداند سعی می‌کند تا در زمین فساد بیفکند و کشت زار و نسل را به هلاکت رساند و خداوند دوست نمی‌دارد فساد را». همین گونه پیامبران الهی از سپیده دم تاریخ با رهنمودهای مشعل گونه خویش در جهت توجیه مردم به سوی خوش بختی و سلامتی مبارزه نموده و گوش زد نموده اند که انسان‌ها نه تنها مصدر نفع برای نوع خود باشند بلکه همانا تأمین کننده منافع و مصالح دیگران نیز باشند، در روشنائی همچو دساتیر خداوندی، آلوده ساختن آب، هوا، نابود سازی جنگلات و تخریب مظاهر زیبای طبیعت که همه نشانه های قدرت آفریدگار جهان اند چه به شکل فردی و چه به شکل گروهی کاری است نادرست و در تضاد با تعلیمات اسلامی زیرا این گونه تعرضات از یک سو باعث نابودی درختان و ایجاد امراض کشنده نسبت به انسان‌ها و سایر زنده جان‌ها گردیده، بلکه از جانی دیگر تصرفی است در دارایی عامه که مربوط نوع بشر بوده و از سوی هم باعث نابودی زمین برای ادامه حیات وحش و سایر مخلوقات هستی خواهد شد.

به آن دچار و از آن رنج می‌برد آلودگی های هوا، خاک و آب است به خصوص در شهرکابل با جمعیت بیش از پنج میلیونی آن و سایر شهرهای بزرگ با فرارسیدن فصل سرما بیشتر از هر زمانی با مشکلات محیط زیستی از جمله آلودگی هوا دچار گردیده سبب شیوع امراض مزمن و کشنده در شهرها گردیده مردم را با چالش های روز افزون مواجه ساخته است. که در این آلودگی همه نقش دارند. این یک واقعیت است که محیط زیست تخریب شده به حالت اصلی و اولی اش هرگز دوباره بر نمی‌گردد و کسی هم در عالم بشریت قدرت آنرا ندارد که چنین کاری را انجام بدهد، ولی با توجه به کوشش و مسئولیت های فردی، انسانی، دینی، فرهنگی و اجتماعی که متوجه انسان‌ها است می‌توانند در حفاظت محیط زیست بکوشند. به خصوص حفاظت از محیط زیست یکی از مسئولیت های عمده هر انسان به شمار می‌رود قبل از این که یک مسئولیت ملی و وطنی باشد، عمده ترین آن مسئولیت دینی فرد مسلمان است که خداوند متعال در قرآن کریم خطاب به حضرت ابراهیم (ع) و پسرش حضرت اسماعیل (ع) را به نظافت و پاک نگهداشتن بیست الله امر نموده ترجمه: ما به ابراهیم و اسماعیل سفارش کردیم (برعهده ایشان گذاشتیم) که خانه ما را برای طواف کنندگان و اعتکاف کنندگان و رکوع و سجده کنندگان پاک و پاکیزه نگهدارید) سوره البقره-آیه (۱۲۵). همین گونه در مورد دیگر مثل پاک نگهداشتن و طهارت که نصف ایمان در حدیثی بیان شده و انداختن زباله و کثافات در راه و سرک های عامه منع و از رفع قضای حاجت که یکی از اسباب لعنت الهی قرار داده شده صریحاً بیان گردیده است سه چیزی که سبب لعنت الله می‌گردد بول قضای حاجت در راه های ورود به آب و یا آب خوردن، راه رفت و آمد مردم و اماکن سایه است. با تأسف امروز

از نظر شریعت اسلامی انسان خلیفه خدا در روی زمین است و همه آفریده های پروردگار چون آب، درخت، کوه، دریا، جنگل، حیوانات، نباتات، معادن و غیره در خدمت و برای آسایش وی آفریده شده اند. برای انسان است که مطابق احکام الهی که لبریز از عطوفت و رحمت است. از همه آنها به نفع زندگی سعادت مند خود استفاده نماید.

خداوند (ج) همین که انسان را آفرید اشرف مخلوقاتش خواند و آنرا جانشین خویش در زمین ساخت تا از همه نعمات این هستی بخورد بنوشد، ولی از اسراف و تبذیر دوری جوید. همه نعمات این هستی را امانت و ودیعت در دست انسان گذاشته است، تا مسئولانه از آن بهره گیرد و حقوق نسل های بعدی را در نظر دانسته و از تعدی و تجاوز به طبیعت خدا داده دست بردار شده و منصفانه آنرا مورد استفاده قرار دهد. محیط زیستی را که خداوند (ج) آن را برای انسان‌ها به امانت گذاشته کاملاً دست نخورده بود ولی همین که انسان به سوی اکتشافات و پیشرفت های تکنولوژیکی، اقتصادی و زراعتی گام نهاد و از هستی بی رویه و طور دلخواه استفاده کرد معایب و حادثات عجیبی در بحروبر را به ارمغان گذاشته که اکنون به سادگی نمی‌توان به حل آن مصایب اقدام ورزید و از آن جلوگیری نمود، از جمله عامل اصلی گرمایش روز افزون کره زمین و تغییرات رونما شده اقلیمی؛ انسان‌ها اند حالان که الله (ج) ۱۴ قرن قبل در این مورد می‌فرماید: ترجمه: «فسادی که در بحر و بر به میان آمده است چیز است که انسان آنرا با دست خویش به میان آورده است». «سوره الروم آیه ۴۱)، بناءً با توجه به انواع فساد موجود آلودگی های فعلی محیط زیستی ناشی از فعالیت های اقتصادی، انکشافی و فساد محیط زیستی می‌توان نامید از جمله مشکلات موجود که کشورمان همانند سایر کشور های جهان

جهان به روایت امروز

رایزنی ایران و پاکستان درباره صلح افغانستان

نمایندگان ویژه ایران و پاکستان در امور افغانستان در اسلام آباد بر ضرورت همکاری های منطقه ای برای برقراری صلح و ثبات در افغانستان تأکید کردند. به نقل از خبرگزاری فارس، محمدابراهیم طاهریان فرد، نماینده ویژه وزیر خارجه ایران در امور افغانستان که محمدجواد ظریف را در سفر به اسلام آباد همراهی کرد، در اسلام آباد با صادق خان، نماینده ویژه پاکستان در امور افغانستان دیدار و گفتگو کرد.

در این دیدار که در ادامه ملاقات های ظریف وزیر امور خارجه ایران با مقامات عالی پاکستان صورت گرفت، نمایندگان ویژه دو کشور بر ضرورت همکاری های منطقه ای برای صلح و ثبات در افغانستان تأکید کردند.

ثبت رکورد جدید به کرونا در امریکا

طی یک روز گذشته در ایالات متحده امریکا، یک رکورد جدید از موارد ابتلا به بیماری کووید-۱۹ ثبت شد.

به نقل از واشنگتن پست، طی یک روز گذشته در امریکا، یک رکورد جدید از موارد ابتلا به بیماری ویروس کرونا ثبت شد و ۱۴۵ هزار و ۸۳۵ تن دیگر به این بیماری آلوده شدند. همچنین در ۲۴ ساعت گذشته ۱۵۴۵ تن دیگر بر اثر ابتلا به کرونا جان خود را از دست دادند. از آغاز شیوع این بیماری همه گیر تاکنون در امریکا، بیش از ۱۰/۳ میلیون تن به کرونا مبتلا شده اند.

امریکا از لحاظ شمار مبتلایان به کرونا در رده اول جهان قرار دارد. هند با ۸/۶ میلیون مبتلا و برزیل با ۵/۷ میلیون مبتلا به ترتیب در رده دوم و سوم جهان قرار گرفته اند. طبق گزارش ها از آغاز شیوع کرونا تاکنون در سراسر جهان، بیش از ۵۲ میلیون تن به این بیماری آلوده شده اند.

گفتنی است بیماری کووید-۱۹ نخستین بار در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر ووهان، مرکز ولایت هوبئی چین مشاهده و طی مدت کوتاهی با شیوع در سراسر جهان تبدیل به پاندمی شد.

امضای تفاهنامه میان وزرای دفاع روسیه و ترکیه

وزرای دفاع روسیه و ترکیه تفاهنامه ای مبنی بر ایجاد مرکز مشترک کنترل بر رژیم آتش بس در قریه باغ کوهستانی، به امضا رسانیدند.

وزارت دفاع روسیه با نشر خبرنامه ای نوشته است که سرگئی شایگو، وزیر دفاع روسیه و خولوسکی آکار، وزیر دفاع ترکیه مبنی بر ایجاد مرکز مشترک کنترل بر رژیم آتش بس در قریه باغ کوهستانی، تفاهنامه به امضا رسانیده اند.

در نتیجه مذاکرات، تفاهنامه در مورد ایجاد مرکز مشترک کنترل بر رژیم آتش بس و تمام اقدامات نظامی در منطقه جنگی قریه باغ کوهستانی، به امضا رسید.

بر اساس اطلاعات وزارت دفاع روسیه، شایگو خاطر نشان ساخته است که توافق های رهبران روسیه، آذربایجان و ارمنستان و اعزام صلح بانان، منجر به توقف خونریزی و ایجاد شرایط برای برگشتن به زندگی صلح آمیز، خواهد شد.

در کمیسیون تدارکات ملی بر توسعه سیستم تدارکات الکترونیکی تأکید شد

یافته های نظارت تعقیبی این کمیته نشان داده شده است، معلومات ارائه کرد. رئیس عمومی اداره تدارکات ملی همچنان در مورد سطح مؤثریت طی مراحل و تسهیلات پروسه های تدارکاتی قراردادها یادآوری نموده، اذعان داشت که در سال مالی ۱۳۹۹ با وجود بروز وضعیت کرونایی ۲۴ درصد مؤثریت با حفظ کیفیت اجرائی در روند تدارکات قراردادها در مقایسه به گذشته افزایش یافته است. سپس اهداف عمده استراتژی پنج سال آینده اصلاحات صفحه ۲

جلسه کمیسیون تدارکات ملی تحت ریاست محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان بعد از ظهر پنجشنبه در ارگ ریاست جمهوری برگزار گردید. در آغاز جلسه، دیپلوم انجینر الهام عمر هوتکی، رئیس عمومی اداره تدارکات ملی، راجع به منظوری ضریب معاشات امتیازی کادر تدارکات در کمیته رهبری پالیسی مدیریت معاشات کارکنان خدمات ملکی و همچنان پیشرفت های خوب اداره تدارکات ملی در راستای تحقق سفارشات کمیته میک که به اساس

اعلامیه مطبوعاتی در پیوند به شهادت خبرنگار رادیو آزادی در هلمند

داعی خبرنگار محلی رادیو آزادی را در اثر انفجار ماین جاسازی شده در موتر حامل وی، به شهادت رساندند و شماری دیگر از هموطنان ما را مجروح ساختند.

رئیس جمهور گفت که گروه های تروریستی با انجام جنایات و حملات شان، آزادی بیان و صدای رسای خبرنگاران را محدود ساخته نمی توانند، زیرا حق قانونی و دستاوردهای هموطنان ما، رسانه ها و خبرنگاران با دادن قربانی ها و تلاش های زیادی به دست آمده است که حکومت به محافظت و رشد بیشتر از آن، متعهد می باشد.

رئیس جمهور ضمن محکوم نمودن شدید این حمله تروریستی، به خانواده شهید محمد الیاس داعی، مراتب تسلیت و غمشریکی خود را ابراز داشته، به برادر شهید که مجروح گردیده است و دیگر مجروحین رویداد متذکره، از بارگاه الله تعالی شفای عاجل آرزو می نماید.

دشمنان افغانستان بخاطر پنهان کردن جنایت های شان و خاموش ساختن صدای رسای رسانه ها، در مرکز شهر لشکرگاه ولایت هلمند محمد الیاس

صحبت وزیر امور خارجه با رئیس عمومی کمیته جهانی صلیب سرخ

صحبت کرد. وی با در نظر داشت سطح روزافزون خشونت ها، محدودیت منابع برای رسیدگی به آسیب دیده ها در مناطق ناامن و ارزیابی ضرورت های این نهاد نگرانی خویش را در این موارد بیان کرد.

اتمر ضمن درک نگرانی های ماردینی، پیرامون همکاری و حمایت همه جانبه دولت افغانستان اطمینان داد. ایشان در مورد اولویت های دولت جمهوری اسلامی افغانستان پیرامون چالش های فراراه مذاکرات صلح، تلاش برای آتش بس بشردوستانه، ختم جنگ و وضعیت مذاکرات صلح در دوحه نیز صحبت نمود.

داده و از تعهد این نهاد برای ادامه فعالیت های اش در افغانستان اطمینان داد. ماردینی با قدردانی از حمایت وزارت امور خارجه به ارتباط فعالیت های این نهاد

محمد حنیف اتمر سرپرست وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان، با برابرت ماردینی، رئیس عمومی کمیته جهانی صلیب سرخ از طریق ویدیو کنفرانس گفتگو کرد.

وزیر امور خارجه از فعالیت های کمیته جهانی صلیب سرخ در افغانستان در بخش های مختلف قدردانی نموده و پیرامون حمایت دولت به ویژه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان از آن کمیته به ماردینی اطمینان داد.

سپس رئیس کمیته جهانی صلیب سرخ در مورد فعالیت ها، برنامه ها و چالش های آن کمیته در افغانستان معلومات